

POLITIET

MOTTATT

6 OKT. 2007

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

POLITIDIREKTORATET	
15.10.2007	
Ansatt	03-07
Opplysningsvesen	008
Saksnr	07/2152
Postnr	8

Deres referanse
200702152-1

Vår referanse
2007/05872-3 008

Dato
11.10.2007

Høring - forskrift til den nye offentlighetsloven

Det vises til høringsbrev av 4. september 2007, med frist for svar til direktoratet til den 8. oktober. Jeg viser til mail av denne dato vedr. fristoversittelsen.

Den nye offentlighetsloven er vedtatt, og vektlegger større offentlighet i ennå større utstrekning enn den nåværende lov. Den nye loven, med tilhørende forskrift, er tenkt å gjelde fra 1. januar 2008. Mens det til den nåværende loven finnes en lang rekke forskrifter, og det er meningen at den nye loven kun skal ha en forskrift, som altså er lagt frem til høring.

Endringene som vil komme med den nye loven vil i hovedsak knytte seg til lovens virkeområde, unntaksbestemmelser og elektronisk tilgjengelighet av journaler og dokumenter.

Den nye offentlighetsloven tar fortsatt sikte på at saker som behandles etter rettspleielovene ikke omfattes av offentlighetsloven. Forskriftens oppregning av unntak fra virkeområdet i § 3 er derfor ikke av betydning for politiet. Derimot er det nødvendig å peke på at mens § 3 regner opp hva som er "rettstellslover", innebærer forslaget § 9, 2 en uforklaring men viktig forskjellsbehandling av informasjon i politiet, som poengterer at det burde vurderes om ikke også politiloven kap. II og IIa helt eller delvis også burde anses som en "rettstellov". Dette vil bli nærmere kommentert avslutningsvis.

Forslagets kapittel 2 – regler om innsyn, angir at det kan tas betaling for kopiering, men slik at denne betalingen angis til å være "ei krone pr ark utover hundre og betaling for kostnadene for heile utsendinga", og at man kan fakturere for krav ned til kr. 20. Det kan ikke kreves betalt for elektronisk ekspedering av dokumentene osv. Mens høringsbrevet understreker at man legger til grunn at det nye lovverket vil utløse flere innsynsbegjæringer, men at dette er "ein tilsikta konsekvens av ordninga", angis det videre at "departementet legg til grunn at dei økonomiske og administrative konsekvensane ikkje vil vere større enn at dei kan handterast innafor gjeldende budsjettammer". Å håndtere en faktura – intern ekspedering, utsending, oppfølging, posteringer osv er i Oslo politidistrikt kostadsberegnet til kr 2000,-. Å sende ut krav på mindre et firesifret beløp er derfor dårlig

Oslo politidistrikt

91 Strategisk Stab, besøk: Grønlandsteiret 44, 0190 OSLO

Post: Postboks 8101 Dep, 0032 OSLO

Tlf: 22 66 90 50 Faks: 22 66 87 01

Org. nr.: 961398142

Postgiro: 7694.05.08319

butikk. Papirkostadene ved en innsynsbegjæring er derfor uten betydning sammenlignet med de ressurser som medgår til å håndtere en innsynsbegjæring, og å skulle ivareta et pengekrav på toppen vil være kontraproduktivt.

Forskriften legger opp til at journaler fra en del statlige organer *skal* gjøres tilgjengelig på Internett. Politiet er ikke regnet med i denne gruppen av organer. Derimot *kan* organer som politiet gjøre sin journal tilgjengelig via Internett. En elektronisk offentliggjøring praktiseres delvis slik i dag.

Dokumentsenteret ved Oslo politidistrikt sender i dag ut offentlig journal til ca 20 medier to ganger i måneden. Listen har vokst fram over tid og er basert på henvendelser om tilgang til journalen fra mediene selv. Offentlig journal sendes ut som fil-vedlegg til epost. Fil-vedlegget genereres automatisk fra arkivsystemet DocuLive.

Kvalitetssikring av journalen skjer i dag i tre omganger og det er alltid minimum to personer som sjekker journalen før den sendes ut. Det lukes ut skrivefeil, rettes opp språkfeil og hjemmelsgrunnlag samt skjerming av opplysninger iht hjemmelsgrunnlag for unntak fra offentlighet m.m. Saksbehandlere har et selvstendig ansvar for at rett hjemmelsgrunnlag og skjermingskode påføres dokumentene. Ved å gjøre journalen søkbar på Internett vil imidlertid konsekvensene av en feil kunne bli langt større enn i dag.

Med tilgjengeliggjøring av offentlig journal på Internett antas det i høringsnotatet at det vil føre til flere innsynskrav. Publikum er nysgjerrige på politiets arbeid, og vil benytte anledningen til å kunne følge dette arbeidet og be om innsyn i dokumenter av ren nysgjerrighet. Ved i tillegg å tilgjengeliggjøre på Internett de dokumenter som helt klart er offentlige antar man at publikum vil finne de opplysningene man er ute etter uten å be om innsyn. En slik løsning vil ytterligere forsterke behovet for plassering av ansvar internt i organisasjonen. Dersom dokumenter som inneholder sensitive opplysninger legges ut på Internett, kan konsekvensene bli meget store. En slik løsning vil helt klart kreve mer ressurser hos den enhet som får ansvaret for oppdatering av fillager/database. Det er også slik at selv om opplysninger som er undergitt taushetsplikt ikke skal offentliggjøres, er det mye informasjon som er sensitiv men likevel ikke undergitt taushetsplikt og som avsender ikke ville ønsket skulle offentliggjøres. Mange som henvender seg til politiet vil være helt uten viten om at deres brev vil kunne bli gjort tilgjengelig for mange, og hadde de visst det, ville de avstått fra å kontakte oss. Etter vår oppfatning går ikke vernet av personlig informasjon oppregnet i forslaget § 7 langt nok. Oslo politidistrikt er av den mening at personnavn, fødselsdato og personnummer bør utelates helt fra de opplysninger som blir offentliggjort i offentlig journal og som det evt blir gitt innsyn i og gjort tilgjengelig på internett. Dette gjelder også i avsender/mottaker-feltet. Det er slike opplysningene som gjør at man kan sammenstille data fra forskjellige kilder og knytte det til en enkelt person. Dette vil gjelde uansett om journal gjøres tilgjengelig via internett eller ikke.

Departementet ber om høringsinstansenenes syn på om ordningen med offentliggjøring av journal skal gjøres gjeldende for andre statlige organer enn de som er nevnt i forskriften. Oslo politidistrikt kan vanskelig uttale seg som andre organer enn egen virksomhet. Vi er likevel av den oppfatning av det trolig er mer sensitiv og personnær informasjon som kommer til politiet enn til mange andre organer. Vi er usikre på om vurderingen skal knytte seg til organets størrelse i form av antall ansatte, eller hvilken "karakter" informasjonen har. Når vi praktiserer en formidling av informasjon til media, skyldes dette også at media er underlagt et etisk regelverk som andre ikke er. Det vil likevel trolig være feil å hevde at

medias fokusering på saker alltid har som utgangspunkt å være en "demokratiets vaktbikkje", og dermed representere en mer høyverdig interesse enn nysgjerrigheten til folk flest.

Vi kan heller ikke se behovet for at journalene skal være søkbare via alminnelige søkemotorer er så stort at det vil oppveie de ulemper ordningen vil ha. Som et eksempel kan nevnes at bestemt søking på personnavn i den hensikt å finne et telefonnummer eller mailadresse for å kontakte vedkommende i anledning oversettertjenester, resulterte dette i treff som avslørte at vedkommende hadde søkt stillinger i en annen del av landet, hadde klager i byggesaker osv – fra offentlige journaler. Det er vanskelig å se at viktige demokratiske hensyn tilsier at vi enkelt kan sope sammen irrelevant men sikkert interessant informasjon om hverandre. Dette hensynet vil ikke ha tilsvarende vekt dersom personnavn og andre identifiserende opplysninger alltid fjernes fra journalene. Det er likevel vanskelig å se at dette skal være ordningen etter forslaget § 7.

I forslaget kapittel 3 – reglar om unntak frå innsynsretten – fremgår det i forslaget § 9, 2. ledd at det er adgang til å gjøre unntak fra innsyn i saker som "gjeld enkeltsaker" hos etterretningstjenesten og politiets sikkerhetstjeneste, samt i saker fra "meklingsnemda for arbeidstakaroppfinningar". Det er vanskelig å se at disse etatene/organene skal ha behov for en slik særbestemmelse for unntak, mens ingen andre har det. Etter vår oppfatning bør i det minste politienhetene ha en felles tilknytning – ikke minst fordi det "vanlige" politiet også utveksler informasjon med for eksempel PST "i enkeltsaker" på en regelmessig basis. Det er ikke begrunnet i høringsbrevet hvorfor man anser at PST står i en særstilling, ikke minst fordi de i langt større grad enn politiet kan bruke sikkerhetsloven og beskyttelsesinstruks mv for å unnta sine dokumenter. Det er grunn til å minne om at mens politiets etterforskning reguleres av en "rettsstellov", nemlig straffeprosessloven, vil vår forebyggende og etterrettende virksomhet ikke reguleres der, men av politiloven, som altså ikke er noen "rettsstellov". Også politiets analysevirksomhet vil kunne frembringe informasjon som på noen tidspunkt vil kunne være svært sensitiv, og kanskje vel så samfunnsviktig som "arbeidstakaroppfinningar" og informasjon i gjeldsordningssaker, som er foreslått som medregnet som en "rettsstellov". Vi viser derfor til vår påpeking innledningsvis av at også politiloven bør kunne anses som en "rettsstellov" – også her benyttes det tvangsmidler og andre inngrep, og loven hjemler også mye av politets virksomhet.

Med vennlig hilsen

Sveinung Spornheim
visepolitimester

Saksbehandler:
Runa Bunæs
Tlf: